

نتایج فرایند مستقیم تولید

فصلی از پیش نویس ۱۸۶۵-۱۸۶۳ سرمایه

کارل مارکس

www.ketab.ir

ترجمه‌ی
علی رضا جواهریان

نیایه روستا
نیایه روستا

www.ketab.ir

سرشناسه: مارکس، کارل، ۱۸۱۸-۱۸۸۳
Marx, Karl
عنوان و نام پندآور: نتایج فرایند مستقیم تولید (نقد و پیش نویس ۱۸۶۵-۱۸۶۳ سرمایه) /
کارل، مارکس / ترجمه‌ی علی‌رضا جواهریان
مشخصات نشر: تهران: نشر چرخ، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری: ۱۷۷ ص
شابکد: ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۵۰-۳۹-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: عنوان اصلی: کتاب حاضر ترجمه از متن انگلیسی جلد ۳۴ مجموعه آثار مارکس و انگلس
با عنوان Marx & Engels Collected Works (MECW), Volume 34, 1993 است.
یادداشت: کتاب‌نامه: ص [۱۷۳] - ۱۷۱
موضوع: تولید... فرایندها
Manufacturing processes موضوع:
شناسه‌ی افزوده: جواهریان، علی‌رضا، ۱۳۳۲، مترجم
ردمبندی کنگره: TS۱۸۳
ردمبندی دی‌بی‌بی: ۶۷۱/۳
شماری کتابشناسی ملی: ۹۲۷۱۶۶۲

نشر چرخ: ناشر علوم انسانی خانوادگی فرهنگی چشمه

نتایج فرایند مستقیم تولید

فصلی از پیش نویس ۱۸۶۵ - ۱۸۶۳ سرمایه -

کارل مارکس

ترجمه‌ی علی رضا جواهریان

ویراستار: حسن مرتضوی

مدیر هنری: فواد فراهمانی

همکاران آماده‌سازی: فاطمه نادری، منصوره مهدی‌آبادی

ناظر تولید: رحمان شفیعی

چاپ: سورمان

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۲، تهران

ناظر فنی چاپ: یوسف امیرکیان

شابک: ۹۸۷-۶۲۲-۵۷۵۰-۴۹-۹

حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر چرخ است.
هرگونه اقتباس و استفاده از این اثر، مشروط به دریافت اجازتی کتبی ناشر است.

قیمت: ۱۵۵۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: خانوادگی فرهنگی چشمه (تلفن: ۸۸۳۳۳۶۰۰)

تهران، خیابان کارگر شمالی، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲.

کتابفروشی چشمه‌ی گرمی‌بخان (تلفن: ۸۸۹۰۷۷۶۶)

تهران، خیابان کریم‌خان زند، نبش میرزایی، شماره‌ی ۱۰۷.

کتابفروشی چشمه‌ی کورش (تلفن: ۲۴۹۷۱۸۹۹)

تهران، بزرگراه ستاری شمال، نبش خیابان پیامبر مرکزی مجتمع تجاری کورش، طبقه‌ی پنجم، واحد ۴.

کتابفروشی چشمه‌ی دانشگاه (تلفن: ۶۶۶۴۷۹۲۷۰)

تهران، خیابان انقلاب، رویه‌روی دانشگاه تهران، بین فخر رازی و دانشگاه، پلاک ۱۰۹.

کتابفروشی چشمه‌ی جم (تلفن: ۲۶۲۵۰۸۷۲)

تهران، نیابوران، جماران، مجتمع تجاری جیمستر، طبقه‌ی دوم، پلاک ۱۱.

کتابفروشی چشمه‌ی پابل (تلفن: ۰۱۱-۴۴۴۳۳۰۷۱-۲)

پابل، خیابان مدرس، نبش مدرس ۲۱، مرکز خرید پلازا طبقه‌ی سوم، واحد ۳۱۱.

کتابفروشی چشمه‌ی کارگر (تلفن: ۸۸۳۳۳۵۸۴)

تهران، خیابان کارگر شمالی، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲.

کتابفروشی چشمه‌ی دلشدگان (تلفن: ۰۵۱-۳۸۶۷۸۵۸۷)

مشهد، بلوار وکیل آباد، بین وکیل آباد مجده و بیست (بین هفت‌خیر و هنرستان)، پلاک ۳۸۶.

کتابفروشی چشمه‌ی رشت (تلفن: ۰۹۰-۲۱۴۹۸۲۸۹)

رشته، خیابان معلم، میدان سرگل، ابتدای کوچه‌ی هفدهم.

کتابفروشی چشمه‌ی البرز (تلفن: ۰۲۶-۳۵۷۷۷۵۰۱)

کرج، عظیمیه، بلوار شریعتی، مرکز تجاری فرهنگی مهرآمال، طبقه‌ی پنجم.

کتابفروشی چشمه‌ی فلاک (تلفن: ۸۸۳۷۲۰۹۵)

تهران، شهرک غرب، خیابان استاد شجریان (فلاک شمالی)، نبش نوزدهم، پلاک ۲.

کتابفروشی چشمه‌ی دیوا

تهران، خیابان قیصریه، تقاطع بلوار اندرزگو، کوچه‌ی کیارنگ.

تلفن پخش کتاب چشمه: ۷۷۷۸۸۵۰۴

www.cheshmeh.ir

cheshmehpublication

cheshmehpublication

فهرست

www.ketab.ir

۱۴۵	۲
قطعات جداگانه‌ی جلد اول سرمایه	مقدمه‌ی مترجم
۱۶۳	۱۱
پانویس‌های پراکنده	نتایج فرایند مستقیم تولید
۱۷۱	۱۱
کتاب‌شناسی	۱. کالاها به مثابه‌ی محصول سرمایه
۱۷۵	۲۲
نمایه	۲. تولید سرمایه‌داری به مثابه‌ی تولید ارزش اضافی
	۱۳۷
	۳. محصول تولید سرمایه‌داری نه فقط ارزش اضافی بلکه سرمایه است

متن پیش‌رو ترجمه‌ی فصل پایانی دومین پیش‌نویس جلد اول سرمایه است. از کل شش فصل این پیش‌نویس فقط فصل ششم به‌علاوه‌ی قطعاتی پراکنده و چند پانویس جداگانه به جا مانده است و پنج فصل دیگر مفقود شده‌اند. تاریخ نگارش این پیش‌نویس اوت ۱۸۶۳ تا تابستان ۱۸۶۴ برآورد شده است.^۱ با این حساب، مارکس بلافاصله پس از اتمام پیش‌نویس اول سرمایه در دست‌نوشته‌های ۱۸۶۳-۱۸۶۱، که همچنین شامل «تاریخ نظریه‌های ارزش اضافی» است، ظاهراً به قصد آماده کردن متن «نهایی» جهت انتشار، مشغول نگارش می‌شود.^۲

دست‌نوشته‌ی فصل ششم بخشی از مجموعه‌ی دست‌نوشته‌های ۱۸۶۵-۱۸۶۳ مارکس است که همچنین پیش‌نویس‌های مجلد‌های دوم و سوم سرمایه را شامل می‌شود. کل این دست‌نوشته‌ها به زبان اصلی و

۱. بنگرید به مقدمه‌ی مارجلو موستر بر سرمایه‌ی مارکس: پس از ۱۵۰ ساله ص ۱۲.

<https://marcellomusto.org/marx-s-capital-after-150-years-critique-and-alternative-to-capitalism-2/>

همچنین بنگرید به مجموعه آثار مارکس و انگلس به انگلیسی (MECW)، جلد ۳۴، یادداشت شماره‌ی ۱۹۵، ص ۲۹۳ که براساس تاریخ ثبت‌شده بر روی کاغذ دفتر یادداشت مارکس زمان نگارش را تخمین زده است.

۲. بنگرید به نامه‌ی مارکس به انگلس، ۱۵ اوت ۱۸۶۳: «از یک جنبه، کار من (آماده کردن دست‌نویس‌ها برای چاپ) به‌خوبی پیش می‌رود.» (MECW, vol. 41, p. 488)

بدون هیچ دخل و تصرفی، در مجلدهای ۴.۱، ۴.۲، ۴.۵ از MEGA² در سال ۱۹۸۸ منتشر شده است.^۱ فصل کنونی برای نخستین بار در سال ۱۹۳۳ در جلد دوم «آرشیوهای مارکس و انگلس» توسط آدوراتسکی به آلمانی و نیز روسی منتشر شد.^۲ تا آن جا که مترجم کتاب حاضر اطلاع دارد، اولین ترجمه‌ی انگلیسی این فصل را رایا دونایفسکایا در دهه‌ی ۱۹۴۰ انجام داد اما هیچ‌گاه منتشرش نکرد. دونایفسکایا این فصل را ابتدا برای کلاس‌های آموزشی سرمایه و سپس در فرایند تدارک برای نگارش کتابی به نام مارکسیسم و سرمایه‌داری دولتی ترجمه کرده بود.^۳ این اثر در اواخر دهه‌ی ۱۹۶۰ به آلمانی بازنشر شد که سپس ترجمه‌های متعددی از آن به زبان‌های دیگر اروپایی منتشر شدند. بن فاوکس در ۱۹۷۶ این فصل را به پیوست جلد اول سرمایه به انگلیسی ترجمه و منتشر کرد.^۴ سپس متن انگلیسی جدیدی در ۱۹۹۳ در مجموعه آثار مارکس و انگلس منتشر شد.^۵ مترجم متن پیش رو نیز در ۱۹۸۰ قسمت «رازآمیزی سرمایه» از این فصل را به فارسی ترجمه و زیر عنوان «فریفتاری سرمایه» در جزوه‌ای جداگانه در سطحی محدود منتشر کرده بود.

ترجمه‌ی پیش رو از متن انگلیسی مجموعه آثار مارکس و انگلس انجام شده و با ترجمه‌ی بن فاوکس مقایسه شده است. دلیل گردن متن مجموعه آثار به سبب وفاداری تمام و کمال به متن اصلی کمی دشوار است. باید توجه داشت که دست‌نوشته‌های مارکس ویرایش نشده بودند و آماده‌ی انتشار نبودند. گه‌گاه یک جمله‌ی مارکس تقریباً معادل یک صفحه‌ی کامل است. از این رو، ترجمه‌ی بن فاوکس با شکستن جملات بسیار طولانی تا حدی از دشواری متن کاسته است.

برای روشن کردن برخی عبارات یا ارجاعات مارکس، علاوه بر توضیحات مترجم، پانویس‌هایی نیز به قلم ویراستاران مجموعه آثار و نیز بن فاوکس

۱. <http://telota.bbaw.de/mega/>

۲. *Archiv Marxska I Engelsa*, vol. II, by Adoratsky.

۳. بنگرید به آرشیوهای رایا دونایفسکایا:

<http://rayadunayevskaya.org/ArchivePDFs/1833.pdf>

۴. Marx, K. *Capital*, vol. one, Vintage Books, New York, 1976.

۵. *Marx and Engels Collected Works (MECW)*, vol. 34, International Publishers, New York, 1993, pp. 339-471.

در متن آمده‌اند. پانویس‌های مترجم با کوتاه‌نوشت «م»، پانویس‌های ویراستاران مجموعه‌آثار با «و» و «ee»، و پانویس‌های بن فاوکس با «ب. ف.» مشخص شده‌اند، سایر پانویس‌ها به قلم مارکس‌اند. همچنین، عبارات درون [] افزوده‌ی ویراستاران مجموعه‌آثار و عبارات داخل { } افزوده‌ی مترجم‌اند. از آن‌جا که فصل‌بندی سر‌مایه در ویراست مجموعه‌آثار کمی با فصل‌بندی تازه‌ترین ترجمه‌ی فارسی^۱ (که براساس ویراست MEGA² تنظیم شده) متفاوت است، در مواردی که ویراستاران به سر‌مایه ارجاع داده‌اند، برای راحتی خواننده‌ی فارسی‌زبان شماره و عنوان فصل در ترجمه‌ی فارسی هم در ادامه‌ی ارجاع ویراستاران آمده است. مارکس در بازبینی‌های بعدی تغییراتی در دست‌نوشته داده و عبارات یا گاه جملات و بندهایی به متن افزوده یا خط زده است. ویراستاران مجموعه‌آثار این تغییرات را با دو خط مورب («//») در متن مشخص کرده‌اند. این تغییرات را در ترجمه‌ی فارسی داخل <> آورده‌ایم.

مترجم تعبیر، تفسیر و ادراک متن را به خواننده واگذار می‌کند. زبان خود مارکس از هر مفسری گویاتر است.

۱. سر‌مایه: نقد اقتصاد سیاسی، مجلد یکم، ترجمه‌ی حسن مرتضوی، تهران: لاهیتا، ۱۳۹۴؛ سر‌مایه: نقد اقتصاد سیاسی، مجلد دوم، ترجمه‌ی حسن مرتضوی، تهران: لاهیتا، ۱۳۹۳؛ سر‌مایه: نقد اقتصاد سیاسی، مجلد سوم، ترجمه‌ی حسن مرتضوی، تهران: لاهیتا، ۱۳۹۶.